

Raskaudenkeskeytykset ja ehkäisyn käyttö alle 25-vuotiailla Suomessa

Mika Gissler

21.3.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

THL:n lisääntymisaineistot

- Epämuodostumarekisteri 1963 alkaen
- Raskaudenkeskeyttämis- ja sterilöimisrekisterit 1983/1987 alkaen (tilastoja 1950/1939 alkaen)
- Syntymärekisteri 1987 alkaen
 - Pienet keskoset -tiedonkeruu 2005 alkaen kattava alle 32-viikkoiset ja alle 1501-grammaiset
- Hedelmöityshoitotilastot 1992 alkaen (summatason tiedonkeruu)
- Lääkehoito ja raskaus -aineisto 1996 alkaen
- Hoitoilmoitusrekisterin käyttö näiden rinnalla/lisänä:
Vuodeosastohoito (1969 alkaen), päiväkirurgia (1994 alkaen), erikoissairaanhoidon poliklinikkakäynnit (1998 alkaen) ja perusterveydenhuollon käynnit (2011 alkaen)

RASKAUDET: KESKEYTYKSET JA SYNNYTYKSET

Alkoholi, tupakka ja riippuvuudet

Elintavat ja ravitsemus

Hyvinvoinnin ja terveyden
edistämisen johtaminen

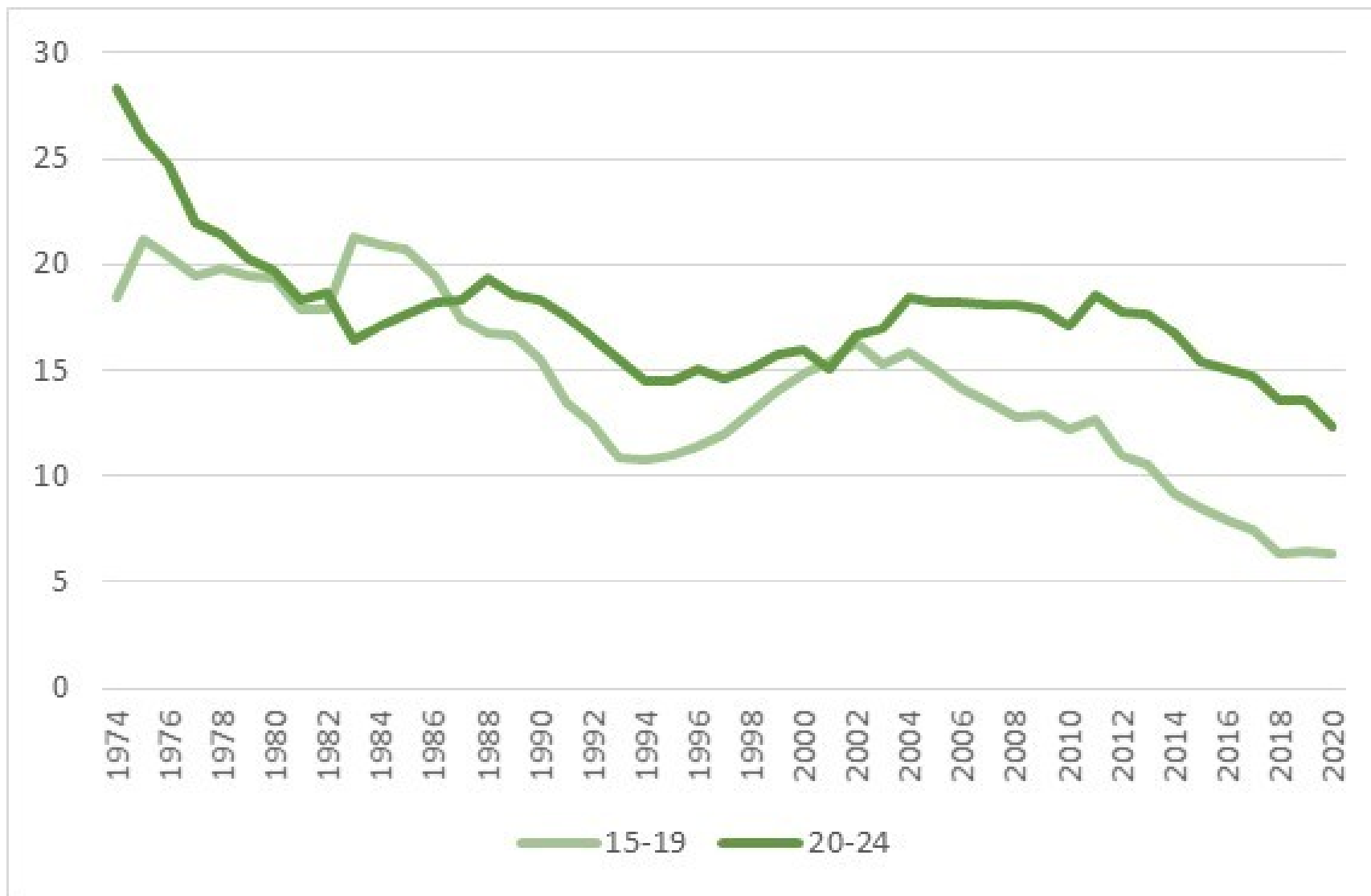

Hyvinvointi- ja terveysrot

Nuorten synnytykset vähenevät synnytyksiä tuhatta naista kohti

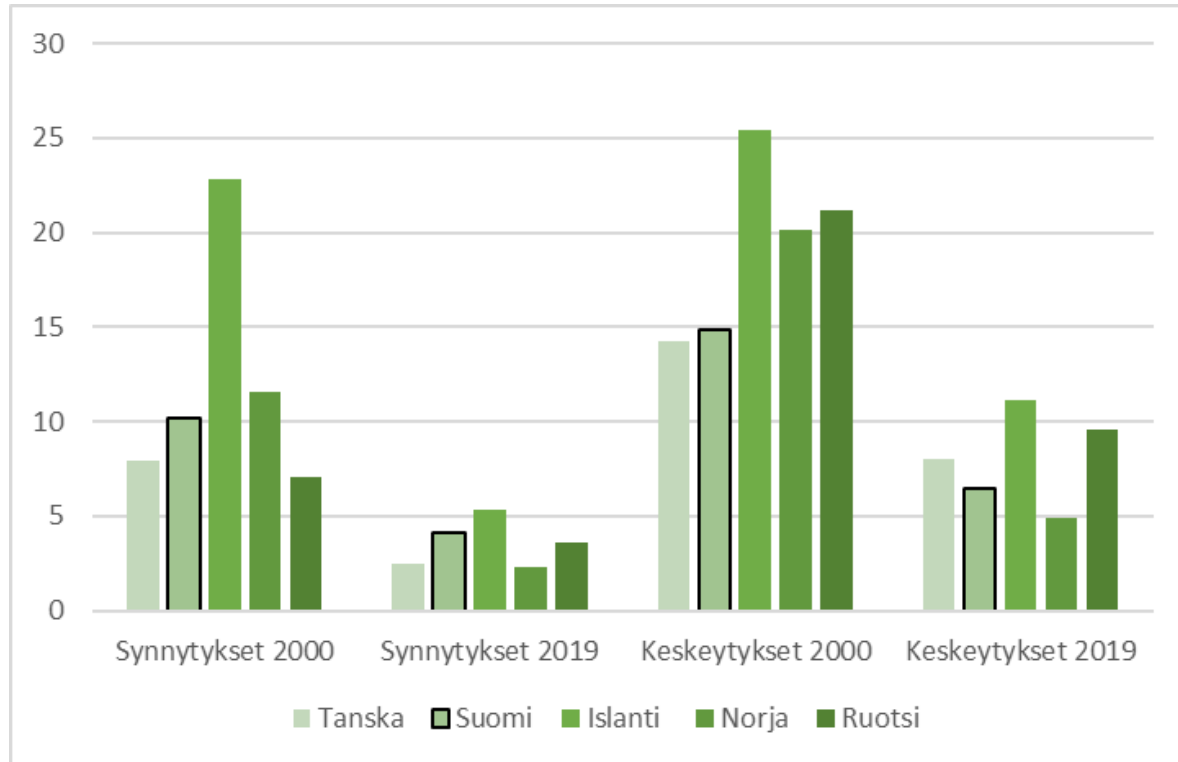

Nuorten keskeytykset vähenevät keskeytyksiä tuhatta naista kohti

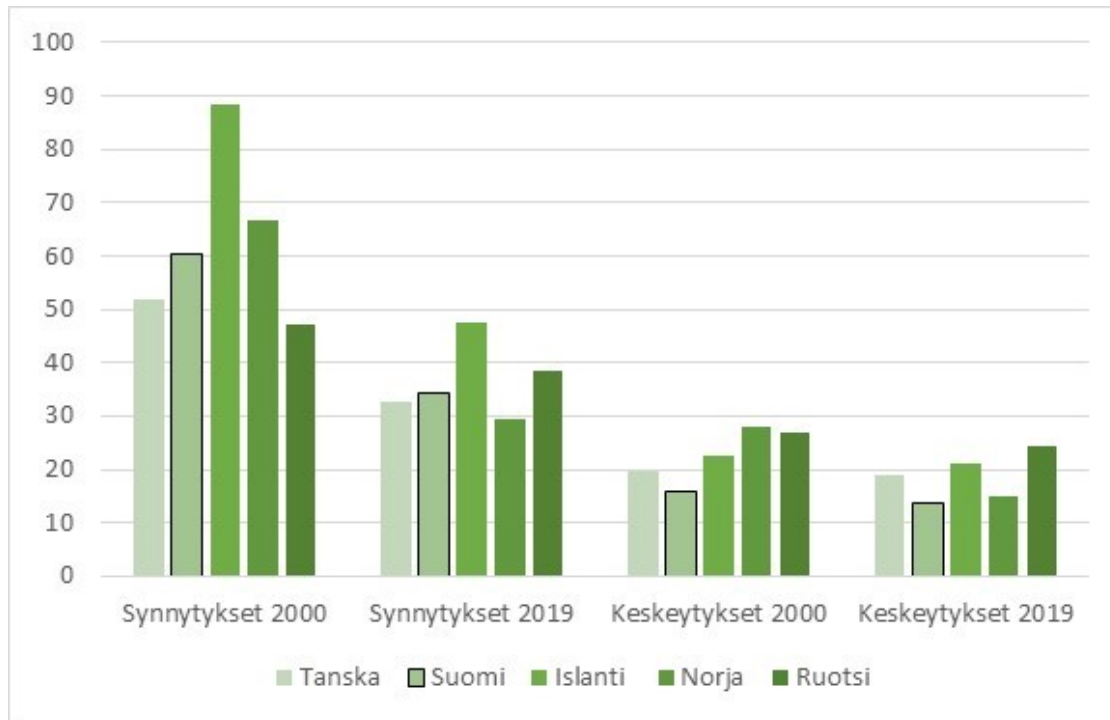
Teinien raskaudet vähenevät

raskauksia tuhatta naista kohti

- Keskeytysten määrä vähentyi vuodesta 2000 vuoteen 2019 yhteensä 57 % ja synnytysten määrä 67 %.
 - Suomessa: 56 % ja 59 %
- Keskeytykseen päättyy 69 % teinien raskauksista.
 - Suomessa: 61 %

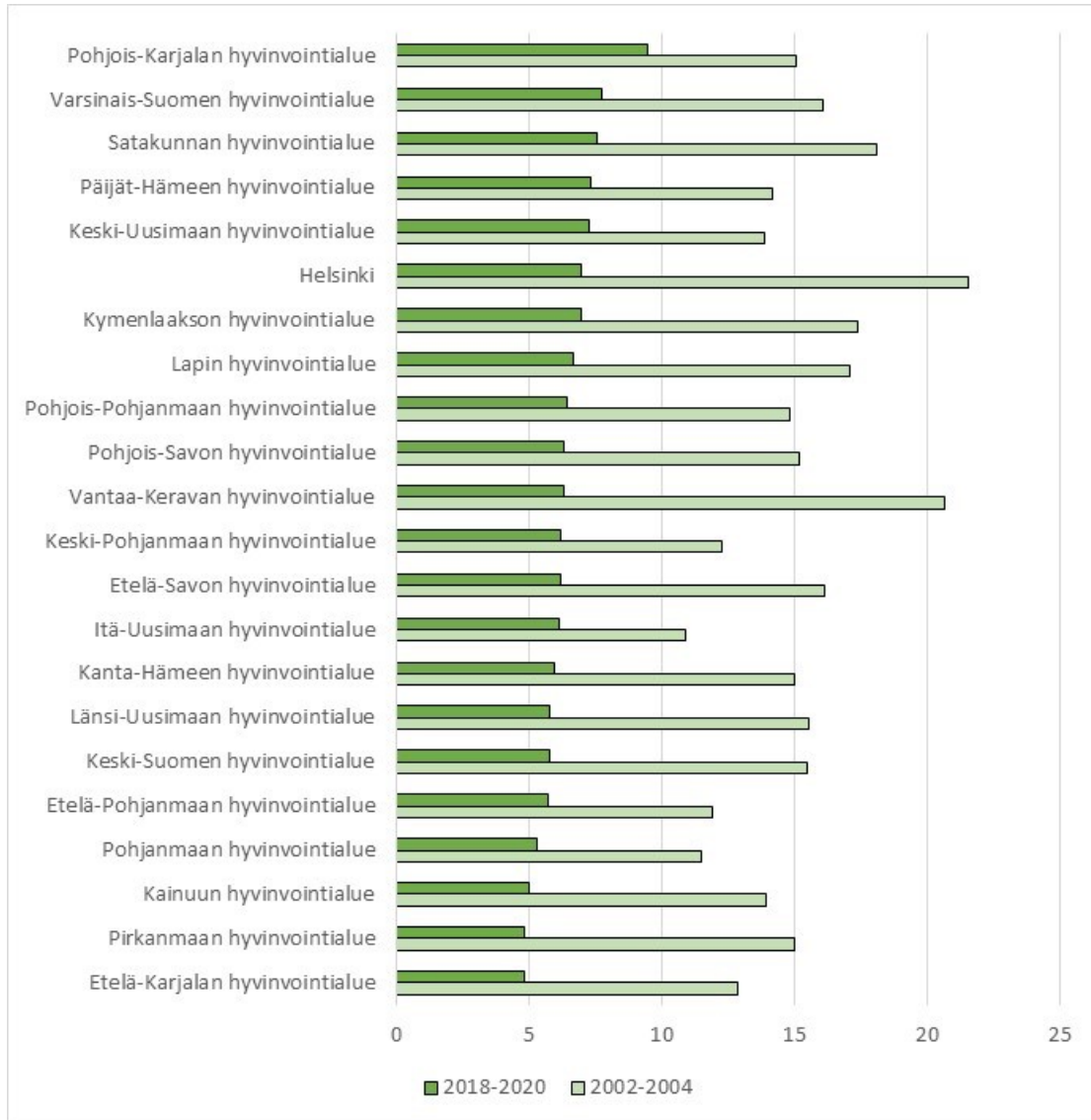
Sama trendi 20-24-vuotiailla raskauksia tuhatta naista kohti

- Keskeytysten määrä vähentyi vuodesta 2000 vuoteen 2019 yhteensä 40 % ja synnytysten määrä 17 %.
 - Suomessa: 43 % ja 15 %
- Keskeytykseen päättyy 34 % 20-24-vuotiaiden raskauksista.
 - Suomessa: 28 %

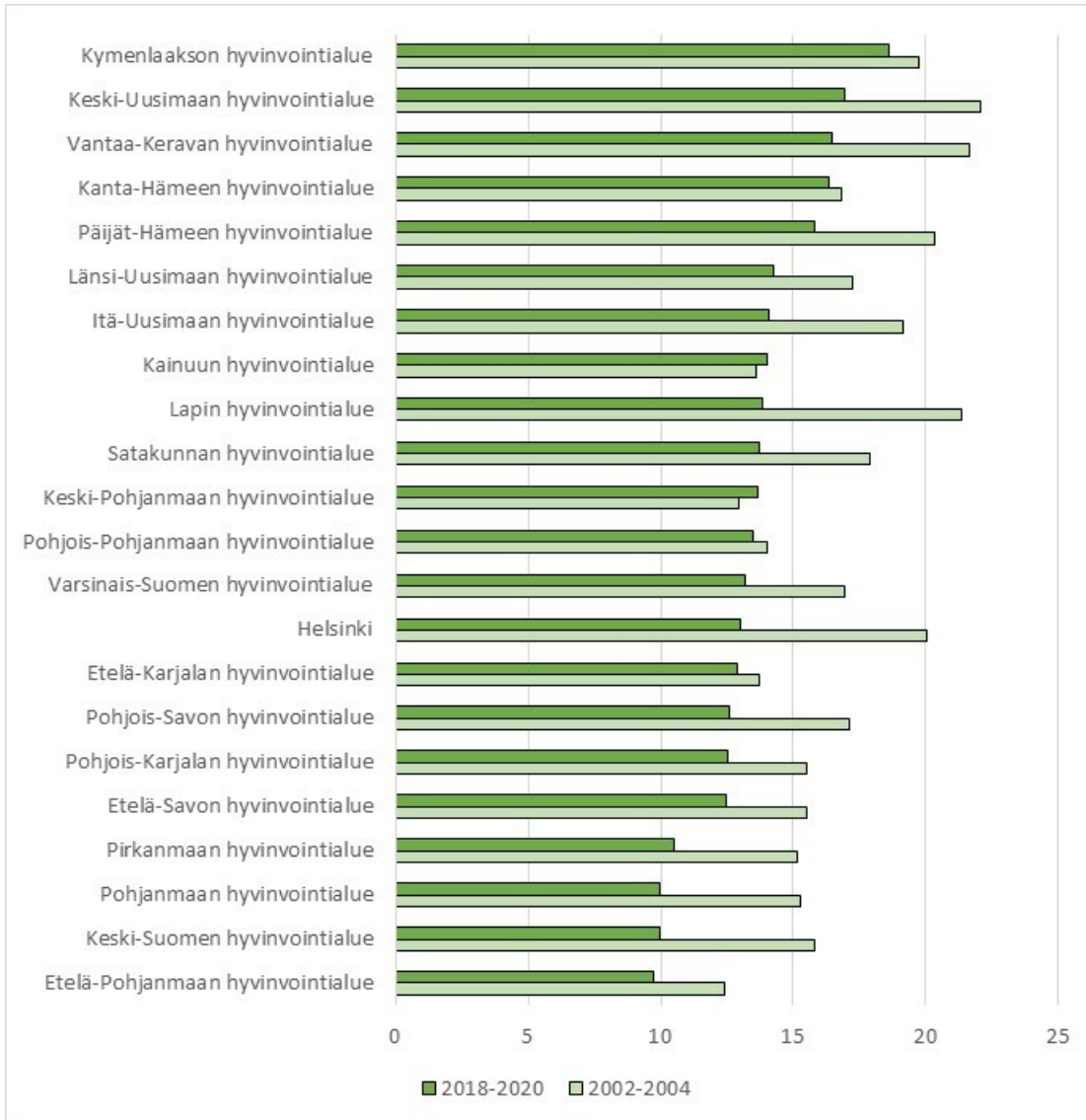
Alueelliset erot ovat pienentyneet

keskeytyksiä tuhatta 15-19-vuotiasta naista kohti

- Hyvinvointialueittain:
 - 2002-2004 11-22/1000
 - 2018-2020 5-9/1000
- Keskeytysluvut ovat vähentyneet 59 prosentilla.
 - Vain yhdellä alueella väheneminen on alle 40 %:
 - Pohjois-Karjala: 37 %

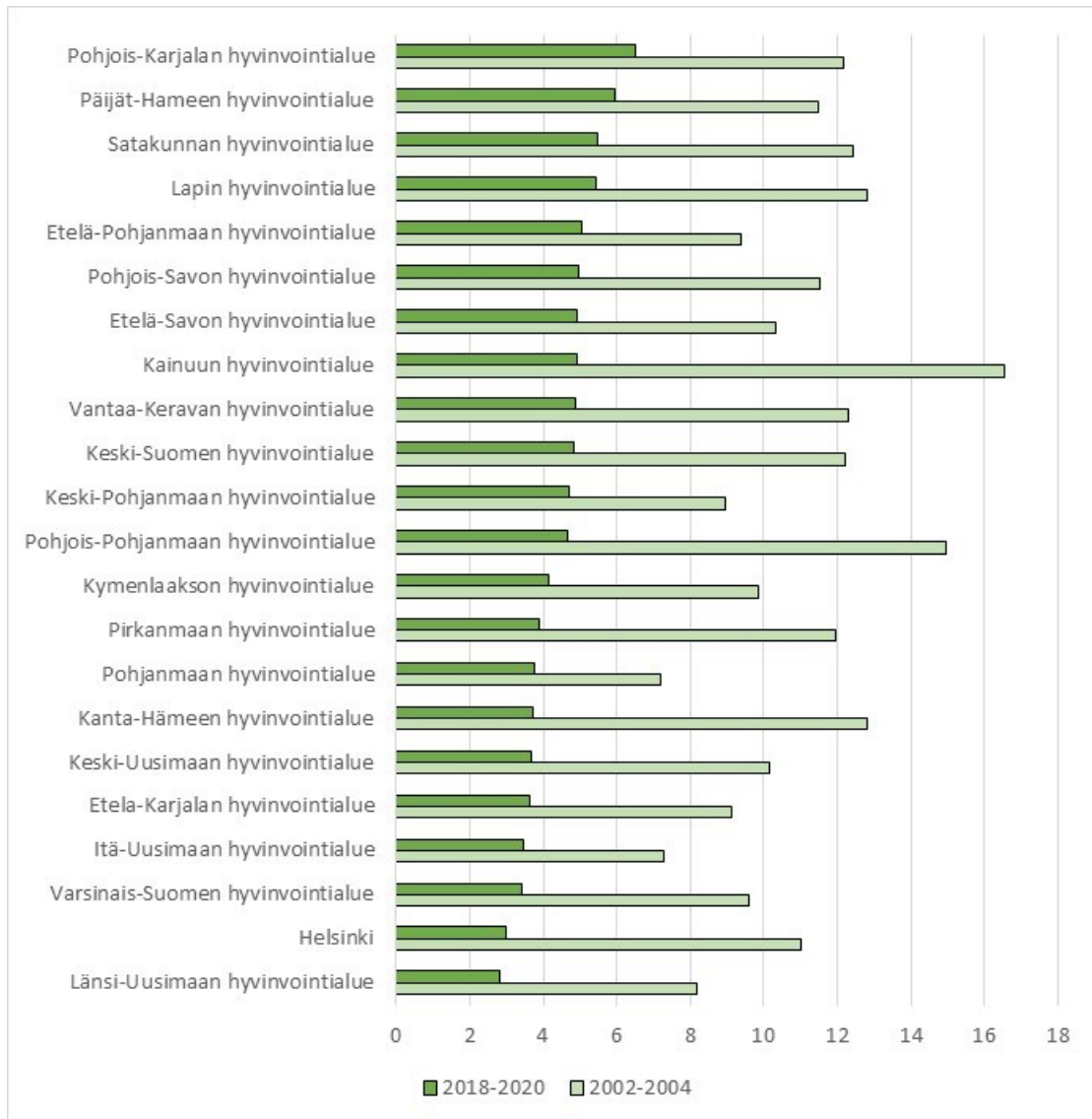
Nuorten aikuisten kohdalla voisi kehitys olla parempi keskeytyksiä tuhatta 20-24-vuotiasta naista kohti

- Hyvinvointialueittain:
 - 2002-2004 12-22/1000
 - 2018-2020 10-19/1000
- Keskeytysluvut ovat vähentyneet 24 prosentilla.
 - Eniten Keski-Suomessa (37 %) sekä Helsingissä, Lapissa ja Pohjanmaalla (35 %)
 - Kahdella alueella keskeytykset ovat lisääntyneet:
 - Kainuu ja Keski-Pohjanmaa 3-5 %

Teinisynttysten määrä on vähentynyt

synnytyksiä tuhatta 15-19-vuotiasta naista kohti

- Hyvinvointialueittain:

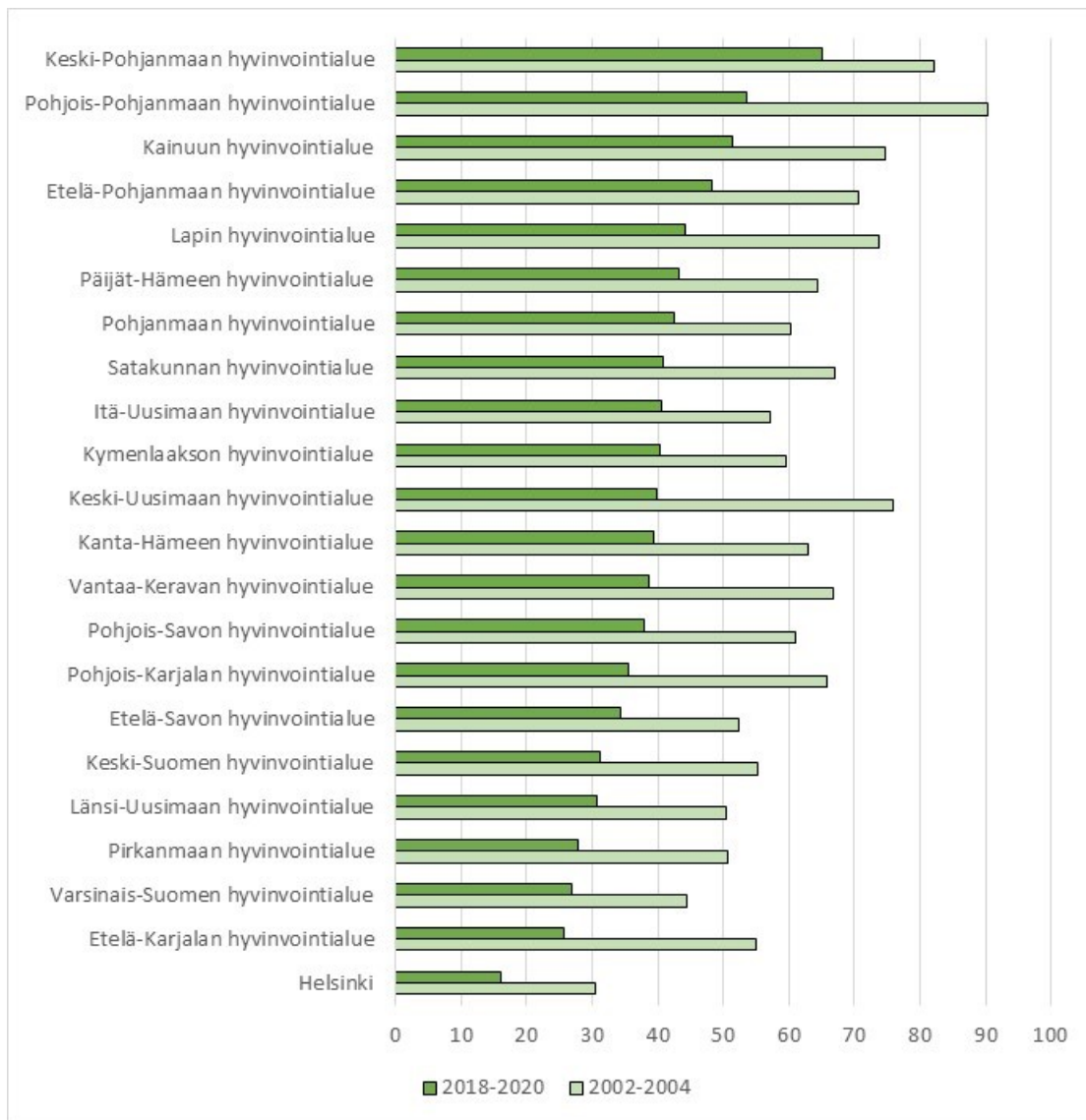
- 2002-2004 7-17/1000
- 2018-2020 3-7/1000

- Synnytyksluvut ovat vähentyneet 62 prosentilla.

- Alueiden välinen ero on suuri
 - 46 % Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjois-Karjalassa
 - 73 % Helsingissä

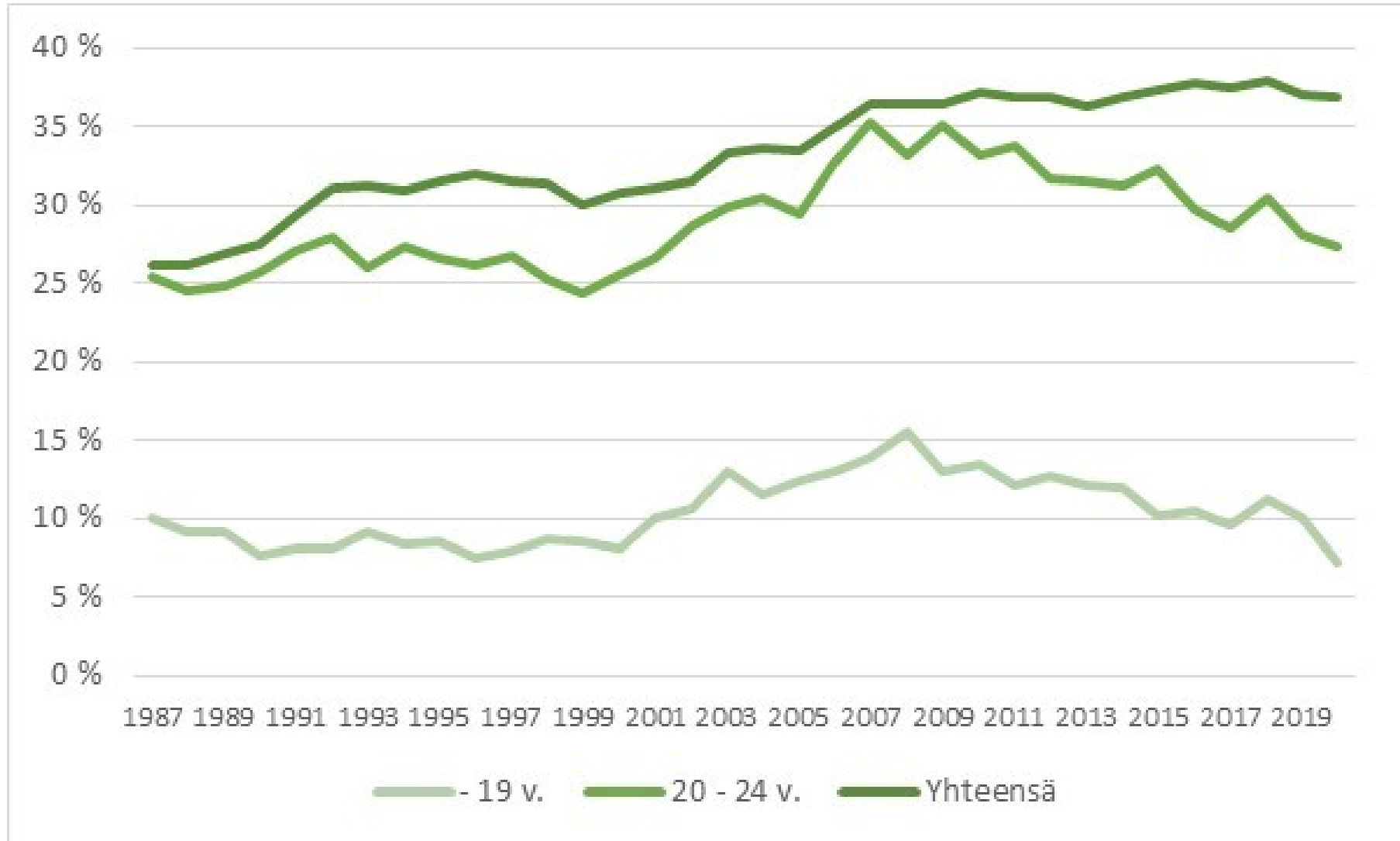
Kaksikymppisten synnytysten määrä on vähentynyt

synnytyksiä tuhatta 20-24-vuotiasta naista kohti

- Hyvinvointialueittain:
 - 2002-2004 31-90/1000
 - 2018-2020 16-65/1000
- Synnytysluvut ovat vähentyneet 40 prosentilla.
 - Alueiden välinen ero on suuri
 - 21 % Keski-Pohjanmaalla
 - 48 % Helsingissä

Nuorten uusintakeskeytykset vähenevät, %

EHKÄISY - KYSELYT

Ikääntyminen

Infektiotaudit ja rokotukset

Kansantaudit

Lapset, nuoret ja perheet

Väestön ehkäisystä ei ole kattavasti tietoa

Taulukko 1

Ikäryhmä	Ehkäisy	1992	1999	2007	2015
18–34 v.	Kondomi	38,4	26,7	26,9	34,1
	E-pilleri	42,9	49,9	47,3	39,6
	Kierukka	11,3	9,4	10,7	15
	Sterilisaatio	1,7	0,8	2,2	0,7
	Keskeytetty	1,6	4,3	5,3	4,4
	Ei mitään	4,1	6,5	5,7	5,1
35–54 v.	Kondomi	30,0	22,4	22,0	19,8
	E-pilleri	10,5	11,1	11,3	14,4
	Kierukka	33,0	29,4	28,4	34,4
	Sterilisaatio	18,5	25,3	27,8	22,3
	Keskeytetty	3,1	6,2	3,8	5,2
	Ei mitään	4,7	3,9	3,6	2,9
55–74 v.	Kondomi	44,2	26,7	27,4	18,2
	E-pilleri	7,1	8,3	5,5	6,2
	Kierukka	11,5	18,3	13,4	15,6
	Sterilisaatio	12,4	28,3	40,2	46,2
	Keskeytetty	15,0	10,0	4,9	4,4
	Ei mitään	7,1	6,7	7,9	9,3
Yhteensä	Kondomi	35,1	24,7	24,6	25,0
	E-pilleri	25,3	28,4	25,1	22,6
	Kierukka	21,1	19,5	19,5	23,2
	Sterilisaatio	10,2	14,4	19	18,5
	Keskeytetty	3,4	5,6	4,5	4,7
	Ei mitään	4,6	5,3	5,0	5,0

- Suomalaisten ehkäisytavoissa ei ole tapahtunut suuria muutoksia 1990-luvun alun jälkeen.
- Merkittävimmät muutokset ovat olleet kondomin käytön väheneminen ja sterilisaation suosion kasvu
- Ehkäisyä käyttämättömien osuudet ovat myöskin pysyneet tasaisesti viidessä prosentissa.

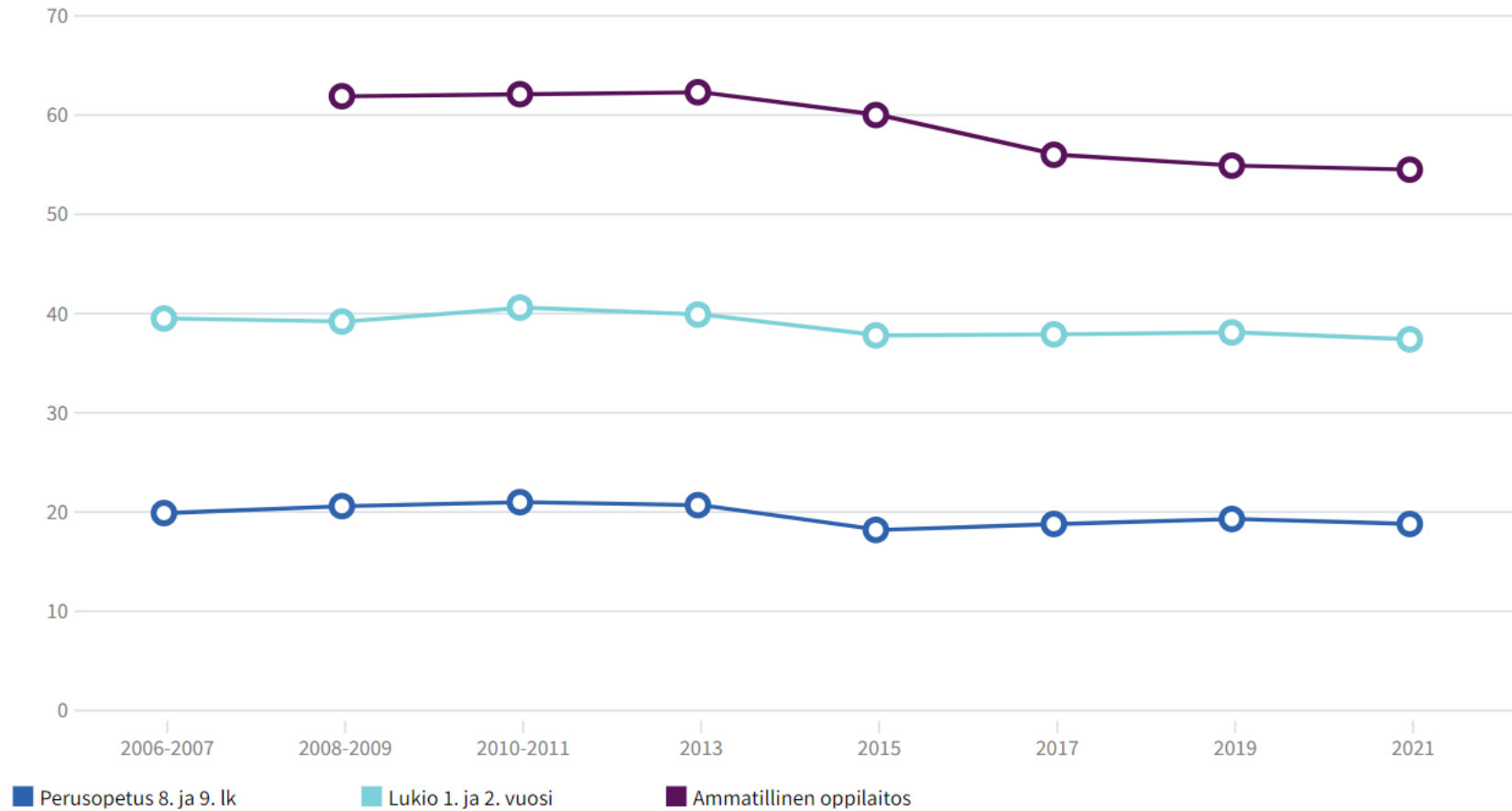
THL:n kouluterveyskysely

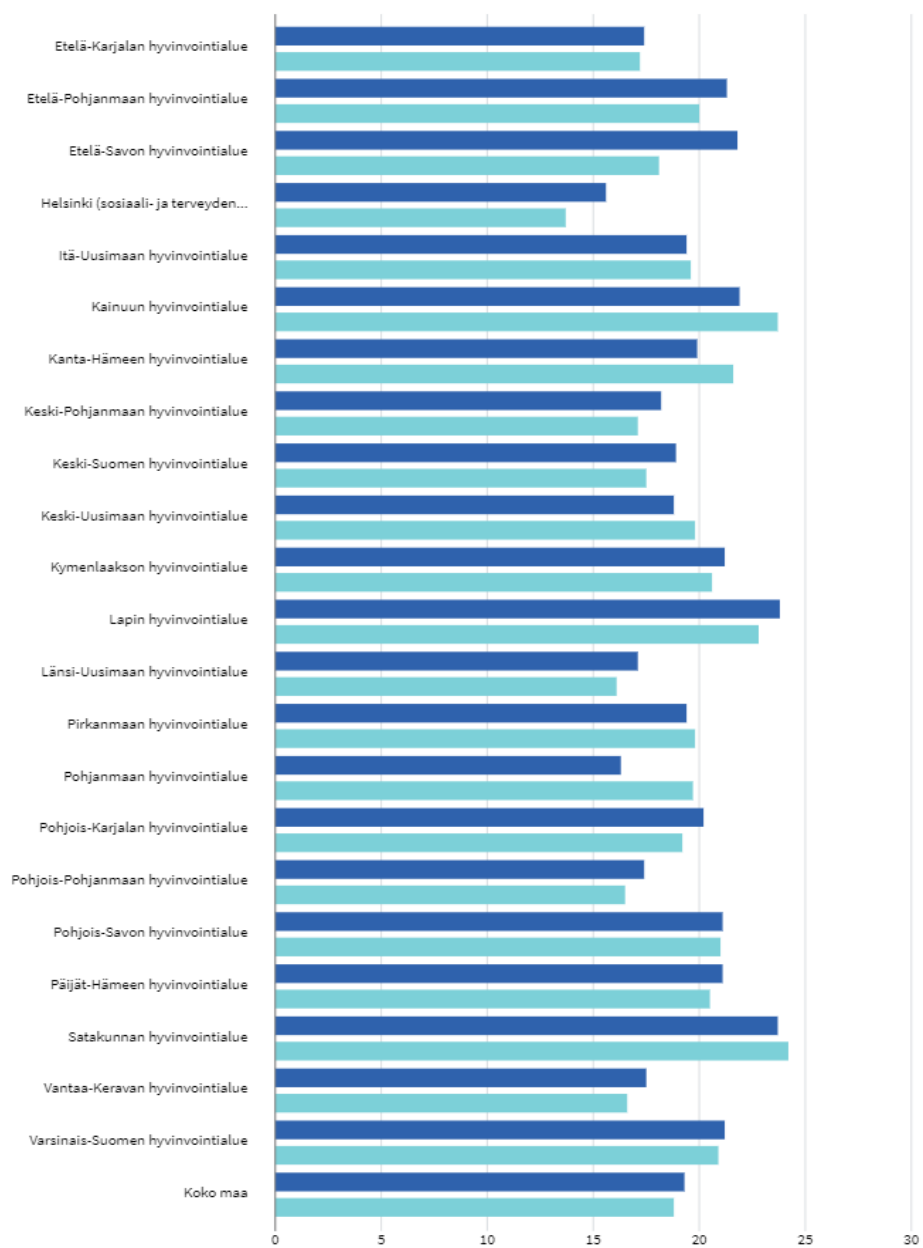
- Kouluterveyskysely tuottaa monipuolista ja luotettavaa kansallista, alueellista ja paikallista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaavuudesta.
- Kyselyyn osallistuvat :
 - perusopetuksen 4. ja 5. vuosiluokan oppilaat (2017 lähtien)
 - perusopetuksen 8. ja 9. vuosiluokan oppilaat (1996 lähtien)
 - lukiokoulutuksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat (1999 lähtien)
 - ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden perustutkintoa suorittavat alle 21-vuotiaat opiskelijat (2008 lähtien)
- Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi, seuraavan kerran vuonna 2023.

Indikaattori: Sukupuoliyhdyneissä olleet, %

Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat olleet yhdynnässä ainakin kerran.

Koko maa, Sukupuoli: yhteensä

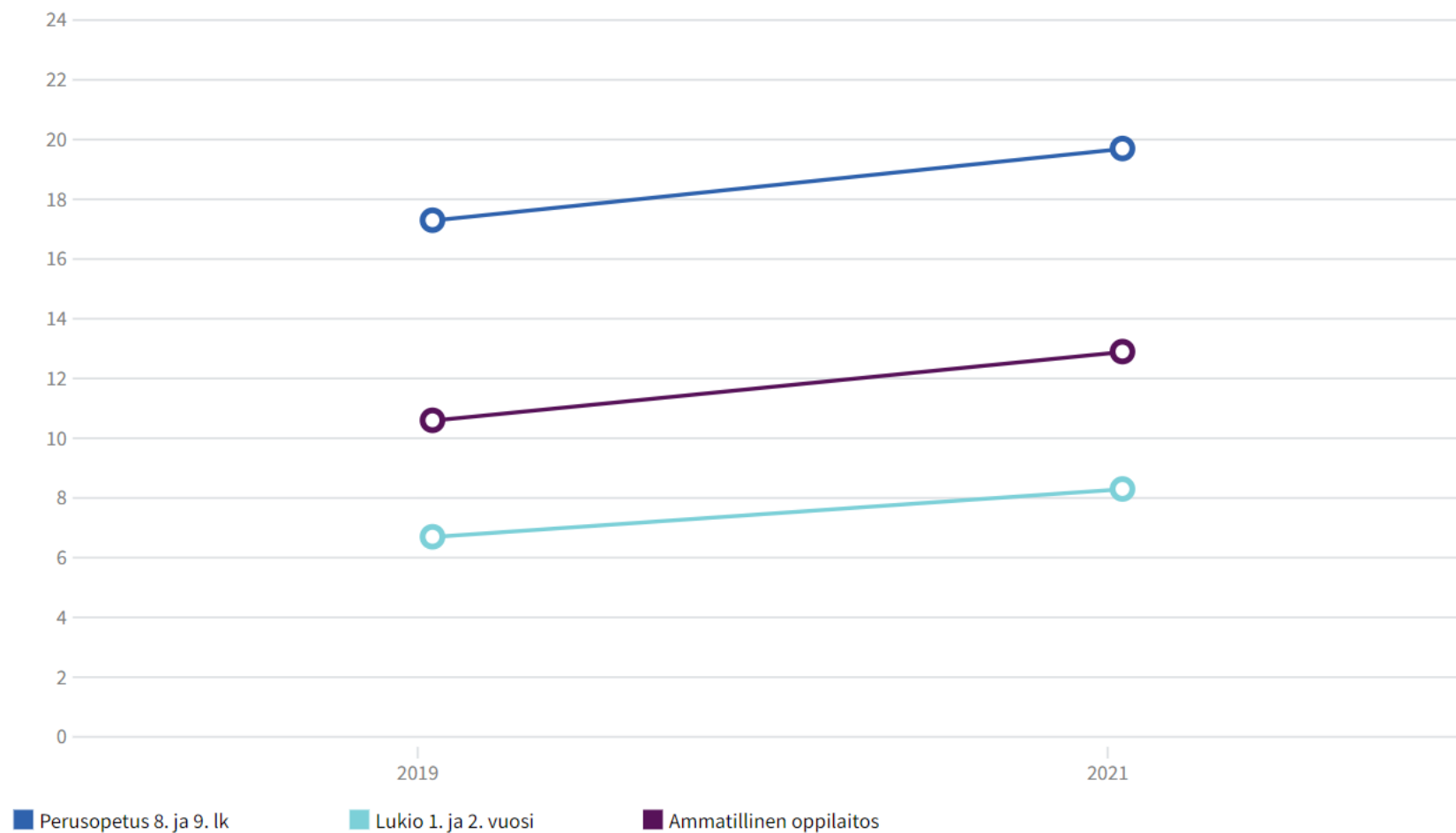
24,2	Satakunnan hyvinvointialue
23,7	Kainuun hyvinvointialue
22,8	Lapin hyvinvointialue
21,6	Kanta-Hämeen hyvinvointialue
21,0	Pohjois-Savon hyvinvointialue
20,9	Varsinais-Suomen hyvinvointialue
20,6	Kymenlaakson hyvinvointialue
20,5	Päijät-Hämeen hyvinvointialue
20,0	Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
19,8	Keski-Uusimaan hyvinvointialue
19,8	Pirkanmaan hyvinvointialue
19,7	Pohjanmaan hyvinvointialue
19,6	Itä-Uusimaan hyvinvointialue
19,2	Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
18,1	Etelä-Savon hyvinvointialue
17,5	Keski-Suomen hyvinvointialue
17,2	Etelä-Karjalan hyvinvointialue
17,1	Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
16,6	Vantaa-Keravan hyvinvointialue
16,5	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
16,1	Länsi-Uusimaan hyvinvointialue
13,7	Helsinki
18,8	Koko maa

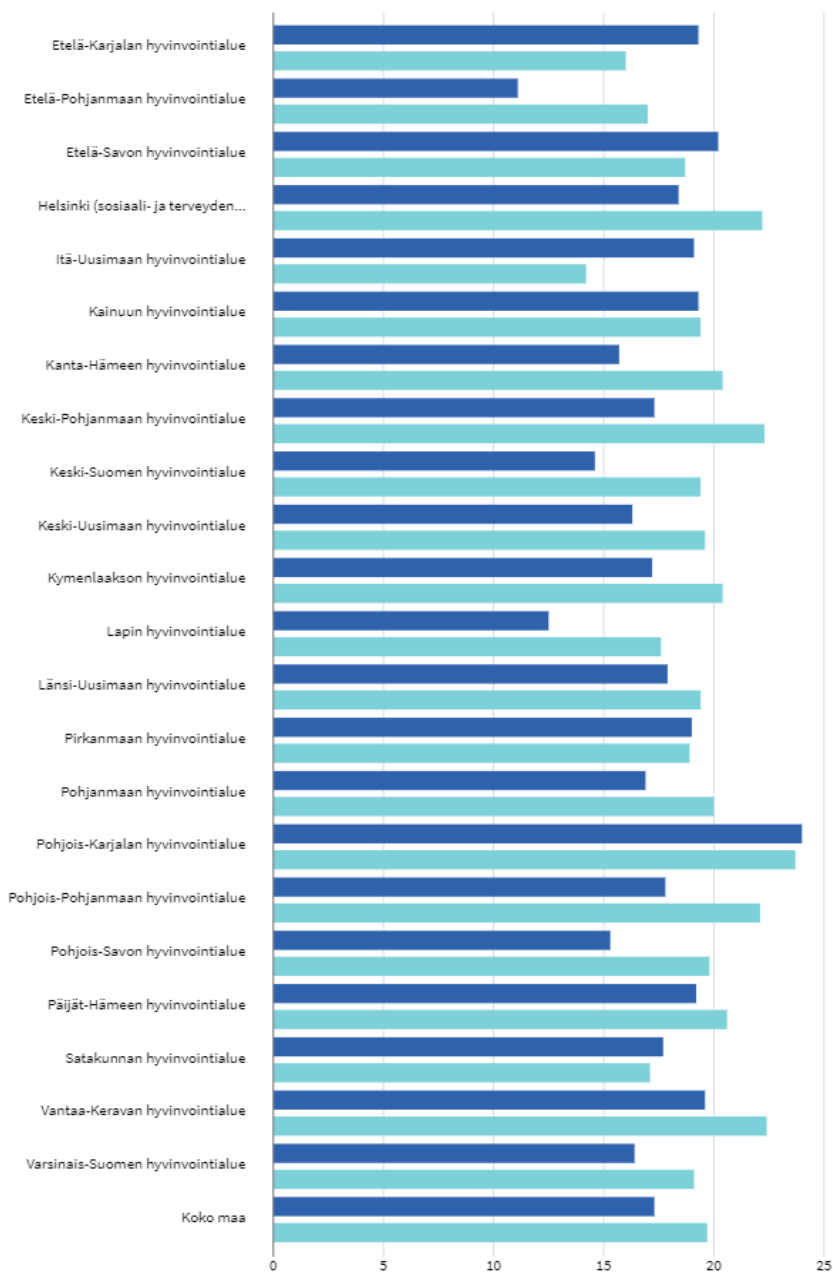
■ 2019 ■ 2021

Indikaattori: Ei ole käyttänyt ehkäisymenetelmää viimeisimmässä yhdynnässä, %

Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka eivät ole käyttäneet ehkäisymenetelmää viimeisimmässä yhdynnässä.

Koko maa, Sukupuoli: yhteensä

23,7	Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
22,4	Vantaa-Keravan hyvinvointialue
22,3	Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
22,2	Helsinki
22,1	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
20,6	Päijät-Hämeen hyvinvointialue
20,4	Kanta-Hämeen hyvinvointialue
20,4	Kymenlaakson hyvinvointialue
20,0	Pohjanmaan hyvinvointialue
19,8	Pohjois-Savon hyvinvointialue
19,6	Keski-Uusimaan hyvinvointialue
19,4	Kainuun hyvinvointialue
19,4	Keski-Suomen hyvinvointialue
19,4	Länsi-Uusimaan hyvinvointialue
19,1	Varsinais-Suomen hyvinvointialue
18,9	Pirkanmaan hyvinvointialue
18,7	Etelä-Savon hyvinvointialue
17,6	Lapin hyvinvointialue
17,1	Satakunnan hyvinvointialue
17,0	Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
16,0	Etelä-Karjalan hyvinvointialue
14,2	Itä-Uusimaan hyvinvointialue
19,7	Koko maa

■ 2019 ■ 2021

Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus 2021 (KOTT)

Kondomi	2 272	39 %
Ehkäisytabletit (ml. minipillerit)	1 991	34 %
Kierukka	767	13 %
Ehkäisyrenkas tai -laastari	178	3 %
Jälkiehkäisy	181	3 %
Jokin muu ehkäisymenetelmä	217	4 %
Ei mitään, koska ei ole ollut tarvetta	1 515	26 %
Ei mitään, vaikka olisi ollut tarvetta	208	4 %

Oman ilmoituksensa mukaan:

- Kaksi kolmesta käyttää jotain ehkäisyä.
- Joka neljäs ei käytä ehkäisyä, koska ei tarvitse sitä.
- 3 prosenttia turvautuu jälkiehkäisyyn.
- 4 prosenttia ei käytä, vaikka tarvetta olisi.

EHKÄISY - REKISTERIT

Maahanmuutto ja kulttuurinen
moninaisuus

Mielenterveys

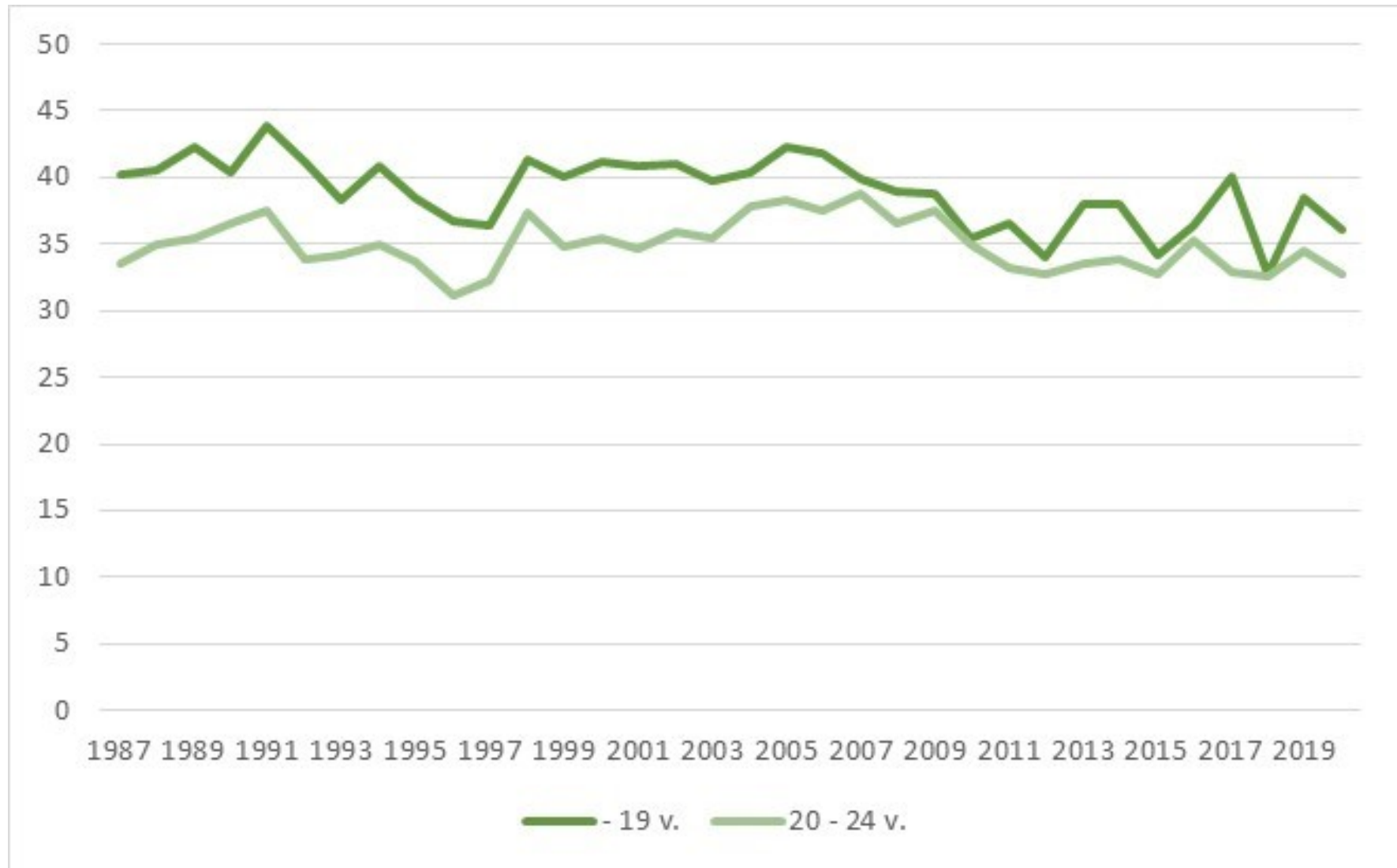

Sote-uudistus

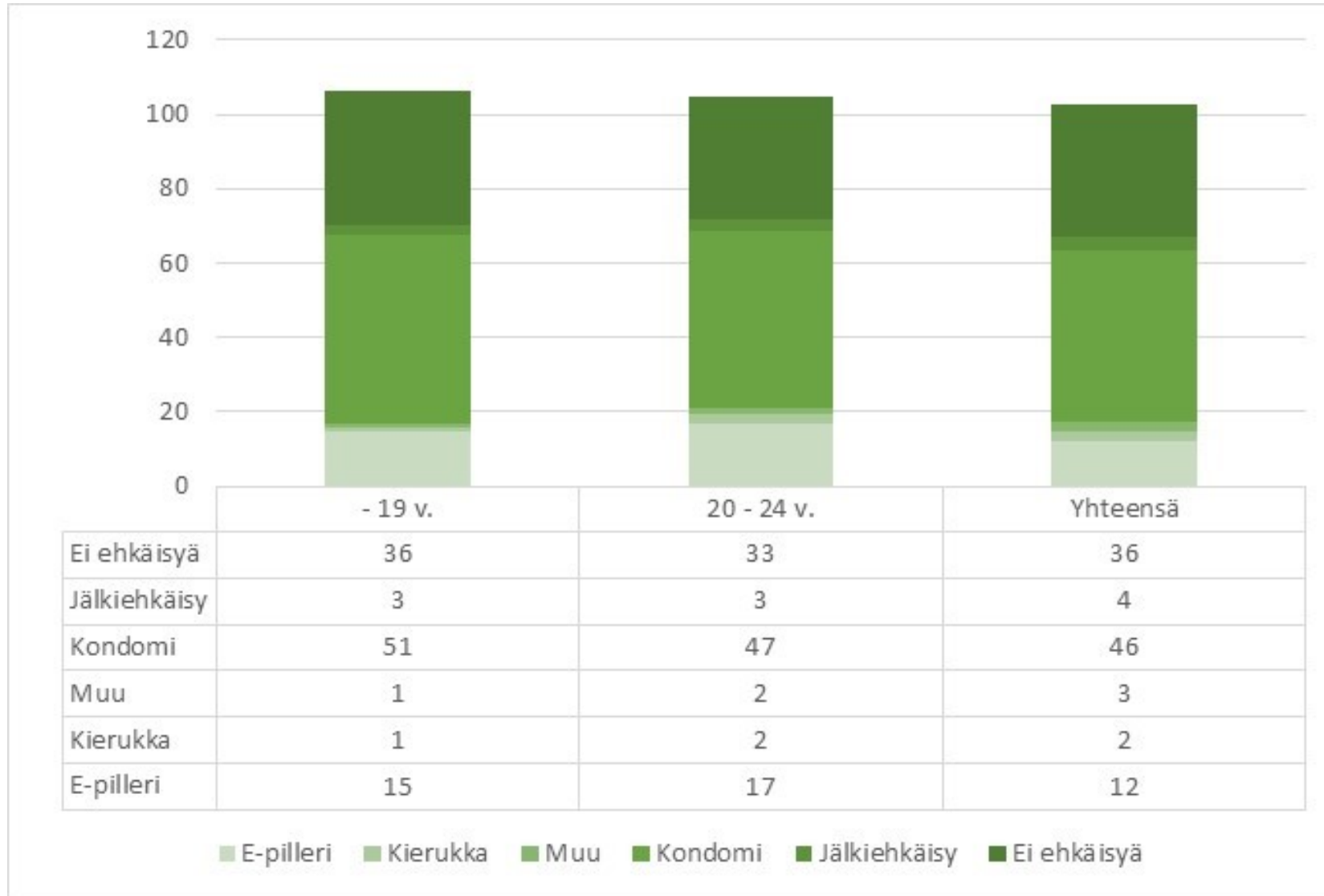

Sukupuolten tasa-arvo

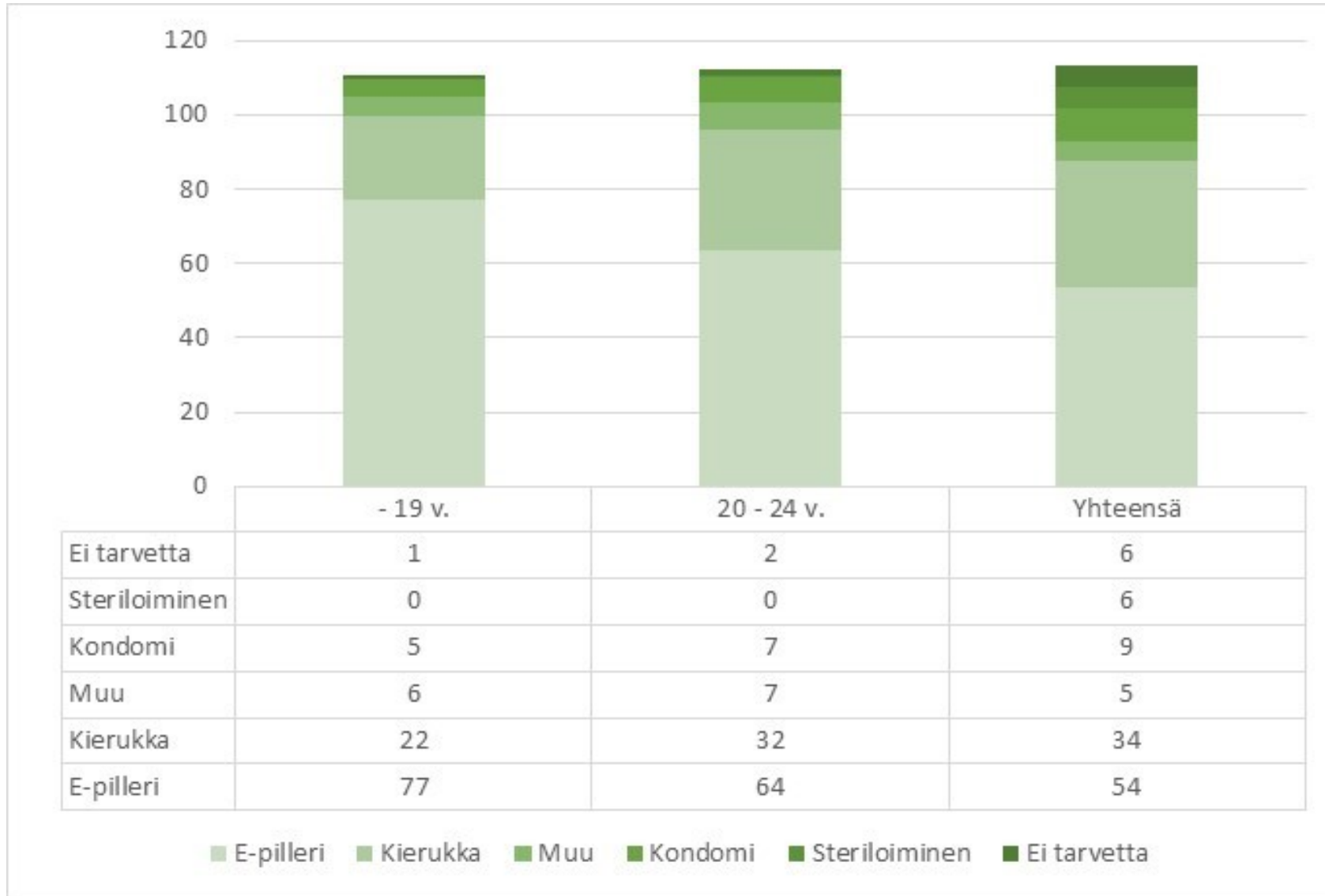
35-40 % raskautensa keskeyttäneistä ilmoittaa, ettei käyttänyt ehkäisyä ennen raskauden alkamista

Alle 20 prosenttia ilmoittaa käyttäneen luotettavaa ehkäisymenetelmää ennen raskautta (2020), %

Lähes kaikki ilmoittavat käyttävänsä luotettavaa ehkäisymenetelmää keskeytyksen jälkeen (2020), %

SEKSITAUDIT

Tiedonhallinta sosiaali- ja
terveysalalla

Toimintakyky

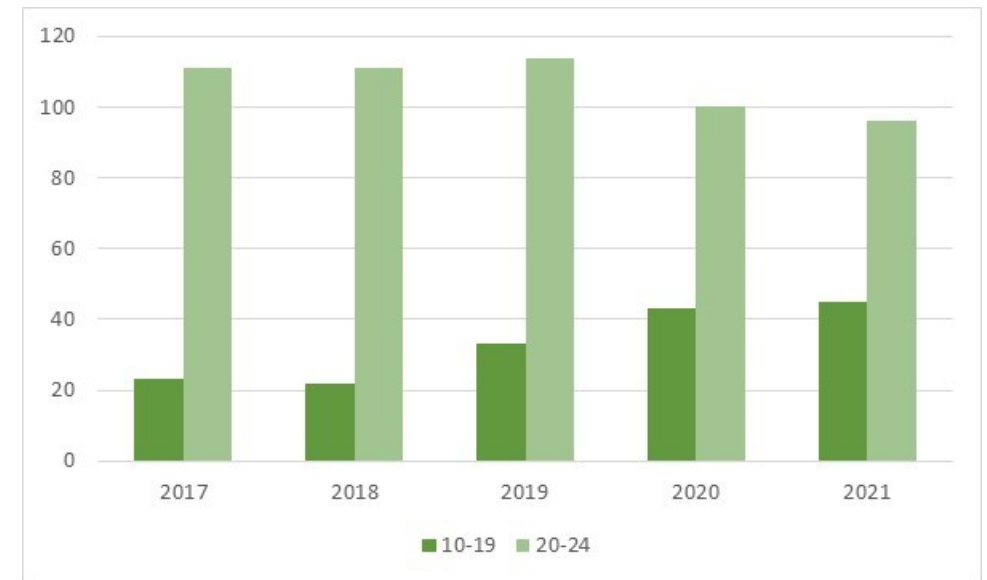
Väkivalta

Ympäristöterveys

Nuorten seksitaudit (10-24-vuotiaat)

- HIV-tartuntoja on alle 10 vuodessa.
- Kuppataartuntoja on noin 10-15 vuodessa (vuonna 2019: 34).
- Tippuritartuntoja on noin 140 vuodessa. Ikäjakauma on muuttunut (kuvio).
- Klamydiatartuntojen määrä on kasvanut yli 10 000 tapaukseen vuodessa.

Nuorten klamydiatartunnat 2017-2021

Yhteenveto

- Nuorten keskeytykset ja synnytykset vähenevät - kaikissa Pohjoismaissa.
- Maiden väliset ja alueelliset erot osoittavat, että muiden kuin toivottujen raskauksien määrää voidaan vähentää entisestään.
- Kyselytutkimukset osoittavat, että nuorilla yhdynnät vähenevät, mutta ehkäisyn käyttämättömyys on yleistynyt. Opiskelijat käyttävät ehkäisyä kattavasti.
- Klamydiat yleistyvät, mutta muut seksitaudit ovat harvinaisia.